

Den nedbrunna restaurangen

Författare: Agnes Ribbing & Jacob Gyllenhammar

Året är 1968 och det är den 20 december. Det lider mot jul.

Gustaf och Eva äter middag i matsalen på Grand restaurang.

Eva sitter och petar i maten medan Gustaf glufsar i sig sin skinkpaj med stor aptit.

De är tolv år gamla och bor i de allra fattigaste kvarteren i Neglinge. Den här kvällen är Gustaf och Eva med på deras föräldrars personalfest. Festen hålls på det storslagna Grand restaurant i Saltsjöbaden. De är inte vana att äta sådan fin mat som de blir bjudna på ikväll!

Alla vuxna på festen skriker och sjunger. Eva har det tråkigt och vill inget hellre än att få gå hem, vad skulle det ens där och göra!? De kunde lika gärna var hemma och ha det roligt i Neglinge. I den här fina omgivningen passar de inte in!

- Nu har jag fått nog! Nu går jag hem, säger Eva.

- Men nu har vi det så roligt ju! svarar Gustaf.

Eva gör en bestämd blick mot Gustaf. Motvilligt reser sig han upp från stolen.

I samma stund som de ska öppna dörren hoppar en man fram framför dem.

Mannen är lång och smal. På huvudet har han en kock hatt på sig.

- Vart ska ni barn? Vi har det ju så trevligt, säger mannen.

- Det finns inget här att göra! säger Eva.

- Ni kan väl hjälpa mig att laga maten, det är väl roligt? frågar mannen.

Eva suckar högt och vänder sig om. Gustaf följer med. Med snabba bestämda steg går Eva till sin mamma och pappa.

- Det här är ju rena rama tråkfesten, kan vi inte få gå hem? Snälla! tjatar hon.

Mamma svarar inte utan skrattar med de andra vuxna.

- Mamma! skriker Eva.

- Ja, vänta lite gumman, säger mamma.

- Men vi har inget att göra! fortsätter Eva.

- Men Susanne kan säkert hitta på något till er, säger mamma.

Gustaf och Eva vänder sig om. Bakom dem står en kort och ganska bred kvinna. Det måste vara Susanne. Hon muttrar något till svar och går sedan iväg. Mamma förklarar att Susanne ogillar sitt jobb enormt mycket. Hon vill ha högre lön och hon är missnöjd med sina arbetsvillkor. Men kocken struntar i vad hon vill. Eva tittar misstänksamt på Susanne. Det är någonting med den där blicken. När Eva och Gustaf gått runt ännu en kvart ser de en städare i ett hörn som håller på att skura golvet. Eva råkar tappa sitt glas i marken så att det går sönder i tusen bitar.

- Vad håller ni på med!? skriker städaren Lars argt.

Pappa hade berättat om Lars många gånger. Pappa sa att Lars var arg för att alla bara stökar ner hela tiden och han bara städar och städar utan att få någon fritid.

- D-det var inte meningen, pep Eva.

- Vet ni hur jag känner!? Man såg spottet flyga ur hans mun när han skrek.

Jag får slita dygnet runt. Städa efter snobbar som inte bryr sig ett dugg om vad de slänger på golvet! Vet ni hur det känns?! Odugliga barn....

Eva och Gustaf står som fastfrusna. Stela och alldeles skräckslagna går de iväg. Plötsligt känner de lukten av rök. Rök kan bara betyda en sak. Det vet de vad Eld!! I samma stund hör de brandlarmet. Folk springer för sina liv. Paniken sprider sig i kroppen hos Eva och Gustaf och alla människor på Grand restaurang. Vad är det som har hänt? Är branden anlagd? Vem kunde isåfall ha gjort något sådant här? Mer hinner de inte tänka utan det får de ta tag i senare. Nu behöver de lämna byggnaden och springa för sina liv.

När de äntligen kommer ut kan de pusta ut. Nu såg de hur restaurangen brann ner, rakt framför ögonen på dem.

- Vänta!! Det är några som saknas! säger Gustaf till Eva.

- Mamma och pappa!! utbrister Eva och Gustaf samtidigt i kör.

Snabbt som ögat rusar Eva och Gustaf in i den halvt nedbrunna restaurangen.

När de kommer in i byggnaden måste de lägga sig pladask ner på golvet för att inte deras lungor ska fyllas av rök. Bordet som de satt vid för mindre än tio minuter sedan står i lågor. Hörnet där Lars hade stått och skurat golvet var bara ett stort svart hål. Kristallkronan låg i spillror på golvet. Om man skulle förklara byggnaden med ett ord skulle det vara.... Det går helt enkelt inte att förklara. Plötsligt hör de dörrhandtag rycka. Eva och Gustaf krälar sig fram på golvet. De bryr sig inte om att de får sår på hela kroppen. De bryr sig inte om att lungorna bränner av rök. Det enda som var viktigt var att få ut mamma och pappa i säkerhet. När de äntligen nått toaletterna hör de ryckningarna ännu tydligare.

- Hjälp, någon hjälp!! Mammans röst hörs tydligt och klart från en av toaletterna.

- Host,host! Pappa hostar för fullt från ena toaletten.

Eva ställer sig upp men sedan fort ner igen.

- Det är omöjligt att stå upp!! Skriker Eva hostande.

- Vad ska vi göra!? skriker Gustaf.

- Vi måste ut härifrån!! Nu!! hostar Eva.

Snabbt som ögat springer Gustaf och Eva ut ur byggnaden.

Nu står de där ute, alldeles sotiga. Ångesten sprider sig i kroppen.

Klumpen i halsen blir större och större. Nu väller tårarna ut, de lyckades inte rädda mamma och pappa. Nu brinner mamma och pappa brinner upp framför ögonen på dem. Bara sådär. De visste inte om de skulle gråta eller skratta. Alla känslor bara forsade in. I bakgrunden hördes ljudet av brandbilens sirener.

- Jag tänker iallafall inte stå här och inte göra någonting! Nu var det Gustaf som tog plats.

- Du har rätt, jag tänker inte heller bara stå här, säger Eva.

- Jag tänker reda ut det här nu! Punkt slut!! säger Gustaf.

- Jag tar Susanne och Lars så tar du kocken. Okej? Frågar Eva.

- Okej, säger Gustaf.

Gustaf letar efter kocken men hittar honom ingenstans. Till slut hittar han honom bakom restaurangen.

- Vad gör du här? frågar Gustaf.
- Jag skulle bara kolla om.....gräset växte bra, tycker du det? frågar kocken.
- Följ med här bara, säger Gustaf och suckar.
- Är det verkligen nödvändigt? säger kocken.
- Ja, det är det, säger Gustaf.

Tillbaka till Eva.

För Eva gick det bättre. Hon hade fått med sig Susanne så nu var det bara Lars kvar. Men Lars var ingenstans!! Eva letade och letade men till slut hittade Eva honom vid tågstationen. Han hade tänkt att rymma! Det här verkade misstänkt..

Eva tjatade för sina föräldrars skull om att han skulle följa med.

- Ja, ja, sa han med en arg röst.

Slutligen stod de samlade där, alla tre.

Städaren Lars, Susanne och kocken.

De började med att förhöra Lars.

- Lars. Vad gjorde du vid tågstationen, försökte du rymma från att ha tänt eld på restaurangen? förhörde Gustaf.
 - Alltså får man inte gå fritt eller vad? svarar Lars irriterat. Sedan putar han med underläppen och sänker ner ögonbrynen.
 - Kocken eller om ska kalla dig saboteraren, fortsätter Eva.
 - Jag har inte satt eld på min egen restaurang heller! Vem skulle göra något sånt?! säger kocken medans hans högra hand darrar under bordet.
 - Susanne. Jag har hört att du vill ha högre lön stämmer det? frågar Eva.
 - Ja, det stämmer. Men att servera mat dygnet runt och att inte få en rimlig lön är inte okej! skriker Susanne surt.
 - Humm.. säger Eva.
 - Ni alla är oskyldiga alltså, säger Gustaf.
 - Men vad bra då är detta samtal löst, säger kocken och reser sig hastigt från stolen. Han ska precis vända sig om när Eva säger "Stopp!".
 - Är du säker på att det inte var du? säger Eva men en självsäker röst.
- Kocken vänder sig långsamt om och sätter sig ner och suckar djupt.
- Okej jag erkänner, det var jag. Men alla bara klagar på mig! Lars klagar på att han får städa dygnet runt och Susanne är lika jobbig. Hon klagar på högre lön, säger kocken. Både Lars och Susanne sjunker ner i sina stolar och skäms.
 - Vem orkar driva en restaurang när alla klagar på en?! säger kocken.
 - Men snälla! Ring inte polisen! Jag ber er! säger kocken med en förtvivlad röst.
 - Tyvärr måste vi det, säger Gustaf.

Och snart sitter kocken i bilen på väg till fängelset.

Så här trodde Gustaf och Eva sannerligen inte att kvällen skulle sluta....

Slut